

Meetnet nachtvlinders

Nieuwsbrief april 2025

Beste nachtvlinderaars, het voorjaar is begonnen en dat is zeker ook aan het weer te zien. Maart kenmerkte zich door weinig regen en veel zon. De dagtemperatuur was bij vlagen relatief hoog, maar door het heldere weer lag de nachttemperatuur vervolgens weer een stuk lager. Desondanks hebben veel van jullie de vallen weer geplaatst, wat weer een mooi aantal nachtvlinders heeft opgeleverd. In totaal zijn er in de maand maart **19433** exemplaren gevangen, verdeeld over **118** soorten. Hiervan waren **78** macro en **40** micro.

Enkele soorten voorjaarsuilen vlogen goed dit voorjaar, daar komen we later in deze nieuwsbrief op terug. We zien voornamelijk het weekend van 21 tot en met 23 maart terug als een warm weekend met veel exemplaren per val. In bossen waren bijvoorbeeld enkele LedEmmers met meer dan 150 voorjaarsuilen.

De aankomende maand, april, zullen er weer meer verschillende soorten gaan vliegen. Wel moeten we nog even de 'voorjaarsdip' door zien te komen, een periode na de vliegpiek van de 'vroeg voorjaarssoorten' en de start van de vliegtijd van de april-/meisoorten. Soorten als halvemaanvlinder, (*Selenia tetralunaria*) herculesje (*Selenia dentaria*), maantandvlinder (*Drymonia ruficornis*), eikentandvlinder (*Peridea anceps*), groenige orvlinder (*Polyploca ridens*), witte tijger (*Spilosoma lubricipeda*) en mendicabeer (*Diaphora mendica*) zijn al voorzichtig begonnen met vliegen. Genoeg redenen om de val in april, ook tijdens de 'voorjaarsdip' gewoon lekker te plaatsen!

Top-10 van maart 2025

In onderstaande tabel is de Top-10 van maart 2025 te zien. De tweestreepvoorjaarsuil had de hoogste aantallen, gevolgd door de kleine voorjaarsuil en vervolgens de variabele voorjaarsuil. Ook de voorjaarsspanner vloog net zoals in februari nog goed in maart en komt op een totaal van 640 exemplaren deze maand. Ook de gewone spikkelspanners zijn alweer begonnen met vliegen, en deze soort neemt plek 8 in van de Top-10. We vinden twee microvlinders terug, de voorjaarskortvleugelmot en de voorjaarsbladroller op plek 9 en 10.

Figuur 1: De tweestreepvoorjaarsuil werd in maart 2025 het vaakst geteld binnen het meetnet.

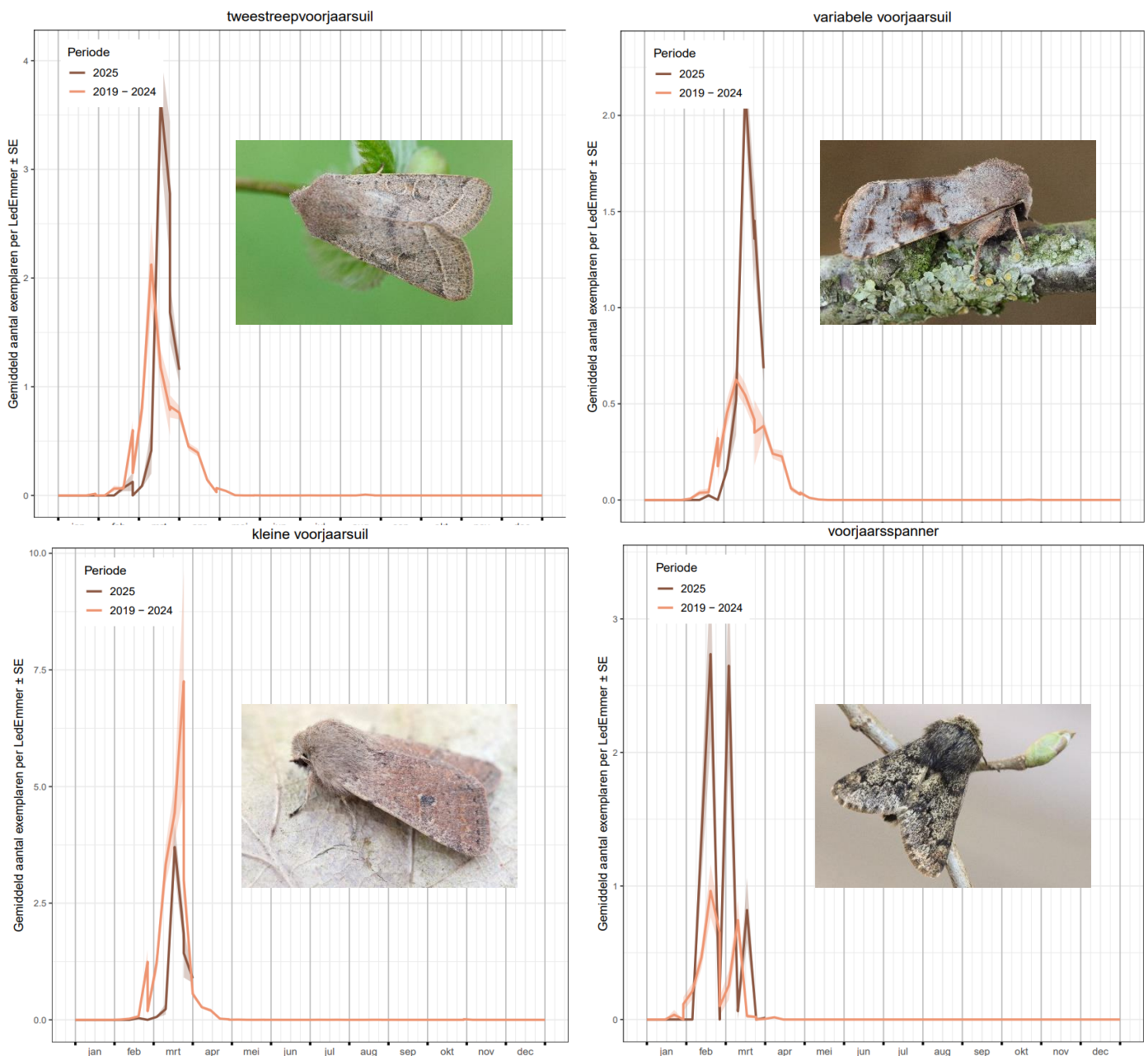
Tabel 1: De Top-10 van maart 2025

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Groep	Aantal ex.	Aantal locaties
1	tweestreepvoorjaarsuil	<i>Orthosia cerasi</i>	macro	4730	364
2	kleine voorjaarsuil	<i>Orthosia cruda</i>	macro	3417	252
3	variabele voorjaarsuil	<i>Orthosia incerta</i>	macro	2387	369
4	nunvlinder	<i>Orthosia gothica</i>	macro	2290	420
5	voorjaarsboomspanner	<i>Alsophila aescularia</i>	macro	1157	227

6	grote voorjaarsspanner	<i>Agriopsis marginaria</i>	macro	774	186
7	voorjaarsspanner	<i>Apocheima hispidaria</i>	macro	640	86
8	gewone spikkelspanner	<i>Ectropis crepuscularia</i>	macro	528	117
9	voorjaarskortvleugelmot	<i>Diurnea fagella</i>	micro	463	118
10	voorjaarsbladroller	<i>Tortricodes alternella</i>	micro	365	85

Hoe deden enkele algemene maart-soorten het dit jaar?

Zoals gewoonlijk blikken we terug op een aantal algemene soorten die de afgelopen maand gevlogen hebben. We zagen dit voorjaar in het meetnet een aantal soorten die het goed deden, en ook een aantal soorten met minder hoge gemiddelden in vergelijking met het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar. Bij de voorjaarsuilen zien we twee soorten pieken, namelijk de variabele voorjaarsuil (*Orthosia incerta*) (4 keer zoveel als het gemiddelde van de afgelopen vijf jaar) en de tweestreepvoorjaarsuil (*Orthosia cerasi*). De kleine voorjaarsuil (*Orthosia cruda*) daarentegen, die sommige jaren enorm kan pieken, werd in lagere aantallen gezien. Ook zagen we pieken bij de voorjaarsspanner (*Apocheima hispidaria*) en de vroege spanner (*Biston strataria*).

Enkele bijzonderheden

Ondanks dat er in maart nog niet veel verschillende soorten vliegen, zijn er wel al een aantal bijzondere soorten binnen het meetnet waargenomen. De geelbruine houtuil (*Lithophane socia*), die op steeds meer plekken gezien wordt, werd 8 keer gezien op 8 verschillende locaties. Daarnaast werden soorten als 2 geelbruine bandspanners (*Plagodis pulveraria*) 2 prunusspanners (*Aleucis distinctata*), 59 populierenvoorjaarsuil (*Orthosia populeti*), 21 rozenspanners (*Earophila badiata*), 4 vroege eikenuilen (*Agrochola ruticilla*), 3 gevlamde vlinders (*Endromis versicolora*) en 8 zwartvlekspikkelspanner (*Menophra abruptaria*) aangetroffen.

Figuur 2: Gevlamde vlinder (Arno van Stipdonk) en Geelbruine houtuil (Cor de Jong)

Bij de microvlinders zagen we 10 waarnemingen van berkenplatlijf (*Semioscopis avellanella*), maar ook de zeer zeldzame kruisbeslichtmot (*Zophodia grossulariella*) werd gezien op 31 maart in Limburg.

Enquête leegmoment nachtvlinderval

Stagiair Rutger doet onderzoek naar het moment van legen van een nachtvlinderval. Hij probeert er achter te komen hoeveel beesten er ontsnappen naarmate je de val steeds later op de ochtend leegt. Voor zijn vooronderzoek heeft hij een enquête gemaakt. Hij zou er erg mee geholpen zijn als jullie deze voor hem willen invullen. Het kost hooguit een paar minuutjes om deze in te vullen. De enquête is te vinden via [deze link](#).

Flexellingen voor nachtvlinders

Aangezien niet iedere soort als imago goed gemonitord kan worden, kunnen er via de ButterflyCount app flexellingen worden gedaan voor andere stadia zoals bijvoorbeeld de rupsen. Momenteel zijn twee studenten bezig om soortspecifieke tellingen uit te voeren voor de rupsen van grasbeertje (*Coscinia cribraria*) en geel grasbeertje (*Coscinia striata*). Een soortspecifieke telling werkt overigens ook goed voor dagactieve soorten, zoals bijvoorbeeld de oranje berkenspanner (*Archiearis parthenias*).

Lees hier meer over flexellingen

Persoonlijke rapportage

Samen met deze nieuwsbrief sturen we deze keer ook weer een persoonlijke rapportage mee. Deze rapportage maken we periodiek. Tips en aanvullingen op deze rapportage zijn natuurlijk altijd van harte welkom!

Figuur 3: De rups van het grasbeertje (Jurriën van Deijk)

Meetpunten in natuurgebieden

Dat we graag meer meetpunten in natuurgebieden willen, is jullie zeer waarschijnlijk bekend. Nu hebben we gekeken naar van welke algemene soorten we momenteel nog geen trend kunnen berekenen. Wat hieruit naar voren komt is dat soorten in voornamelijk (vochtige) heideterreinen en vochtige bossen nog niet veel binnen het meetnet geteld worden. Voorbeelden van soorten van natte bossen waar we nog geen trend voor kunnen berekenen zijn wilgenhoutrups, tweevlekspanner, populierentandvlinder, tweekleurige heremietuil en tweestip-orvlinder. Deze soorten zijn wijdverspreid maar worden nu dus op nog te weinig plekken in de vallen aangetroffen om een trend te kunnen maken.

Bericht van IVN Súdwesthoeke

IVN-afdeling Súdwesthoeke is goed bezig! Ze hebben al wat mensen bij elkaar, LedEmmers besteld, vergunningen geregeld bij beheerders en gaan in natuurgebieden tellen! Hieronder een oproep voor mensen die daar in de buurt wonen:

Dat het niet goed gaat met de natuur is misschien een statement, maar is dit ook werkelijk zo?
Dit is een vraag waarop wij als IVN afdeling een antwoord proberen te vinden. Een manier is het te doen d.m.v. het LedEmmerproject. Een meerjarig project waarbij gegevens over onze nachtvlinders worden verzameld en ingevoerd in het meetnet van De Vlinderstichting. Aan de hand van deze gegevens kun eventuele trends worden waargenomen. Wij als vlinderwerkgroep van de IVN-afdeling Súdwesthoeke zijn samen met De Vlinderstichting een dergelijk meetnet aan het opzetten en telt inmiddels al 23 meetpunten. Ons credo is meten en weten, maar ook delen en leren. Bent u al bezig met tellen voor De Vlinderstichting en heeft u een meetpunt, maar lijkt het u ook leuk om zich bij onze werkgroep aan te sluiten, neem contact op met Adriaan Hol, armarius02@gmail.com of bel 0514-522839 of 06-44522841 of ga naar www.ivn.nl/afdeling/sudwesthoeke

In het nieuws

- [Presentaties Vlinderdag online](#)
- [Vlinderbalans 2025](#)

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvinders

Rik Wever, José Kok, Jannes Boers en Jurriën van Deijk

Tel.: 0317 467346

meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Nachtvinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.

Bronnen

KNMI: <https://www.knmi.nl/nederland-nu/klimatologie/maand-en-seizoensoverzichten/2024/april>